

про нові фільми. Виокремив про Лесю Українку. Розповів, що це був дуже важкий фільм, але закінчений з успіхом. Потім про «17-тий трансатлантичний». Думаю, що це буде хороший фільм. Мова зайшла на партизанську тему і про війну між партизанами, яка не закінчується до цих пір. Він з роздратуванням говорив про це, згадуючи, як партизанів вичитували на Політбюро. З іронією говорив про колишнього секретаря підпільного Вінницького обкому, який написав кляузу з приводу фільму «Підполковник Шиманський» — «Чого він скаржиться, хоче щоб про нього зробили фільм». А потім офіційно і серйозно:

— Товаришу Іванов, ви не звертайте увагу ні на які кляузи, робіть те, що вважаєте за потрібне відповідно до історичної правди.

Фільм «Шиманський» йому сподобався. Про «Родину Коцюбинських» сказав: «Тема, звичайно, хороша і потрібна, але, між нами кажучи, фільм слабенький». Потім розмова про Параджанова. Він багато чув про нього позитивного і про талант, і про доброту, і про щедрість. Знає і його норавливість і нерозбірливість у зв'язках з людьми. Ставиться доброзичливо. Я до дрібниць розповів про Сергія і поставив питання про «Intermezzo». Адже для роботи над «Землею» необхідна практика. Сергій Йосипович не знімав шість років і боїться камери. Я розповів коротко сценарій «Intermezzo».

— А чому відділ проти?

— Не знаю, цього я зрозуміти не можу.

*Публікація
Тамари Шевченко.*

*В журналі «Кіно-Театр» (№5, 1996) було опубліковано лист голови Комітету з кінематографії при Раді Міністрів УРСР С.Іванова Петру Шелесту, написаний 1970 року з приводу Сергія Параджанова, якому не давали ставити фільмів. Продовженням цієї історії стала зустріч із Петром Шелестом через півтора року, про яку і йдеться у щоденнику С.Іванова.

**Наталя Климівна Петрова, кіносценарист Київської кіностудії науково-популярних фільмів. До неї та її чоловіка, полярника, С.Й. дуже добре ставився. Була біля дверей, коли судили Параджанова.

***Помічник Шелеста.

****Віталій — син Петра Шелеста, фізик-науковець, Алла — дружина Віталія.

КІНО
ТЕАТР

Заборонена школа

Володимир ГОНЧАРОВ

ЗУСТРІЧІ З ПАРАДЖАНОВИМ

Вважаю себе щасливою людиною, бо я був знайомий з Сергієм Йосиповичем Параджановим. Міг бачити його, чути, спілкуватися з ним. Був у нього дома в Києві і Тбілісі.

Ще в студентські роки наш курс запросили на зустріч з Параджановим у нього вдома, в київській квартирі. Це був рік 1970-й. Нас було дев'ятеро студентів і десятий — Родіон Єфименко,

Минуло багато років, але залишилися спогади про ті незабутні зустрічі з Параджановим, які відбувалися з ним у Будинку кіно та кінолекторії Жовтневого палацу. Під час тих зустрічей, як то кажуть, яблуку ніде було впасти. Але всі, хто хотів його послухати і подивитись його фільми, зрештою, знаходили собі місце. В цих зустрічах

керівник курсу. В його майстерні ми навчались режисурі телевізійного кіно. Спасибі йому за цю зустріч, вона залишилась у пам'яті на все життя.

Сергій Йосипович дуже гостинно нас приймав. Того вечора на нас чекало чудове грузинське вино, копчений окорок і діжка закарпатського меду. Щойно переступивши поріг помешкання, ми потрапили у світ надзвичайно красивих речей, які відразу ж брали тебе в полон. Це середовище існування було відображенням світу, в якому він жив і творив. Того вечора Параджанов перевіряв, на що ми здатні як майбутні режисери. Він запропонував нам поміркувати, які образи виникають від того чи іншого кольору, предмету і його форми й таке інше. Так минув вечір. Сергій Йосипович був врешті нами задоволений.

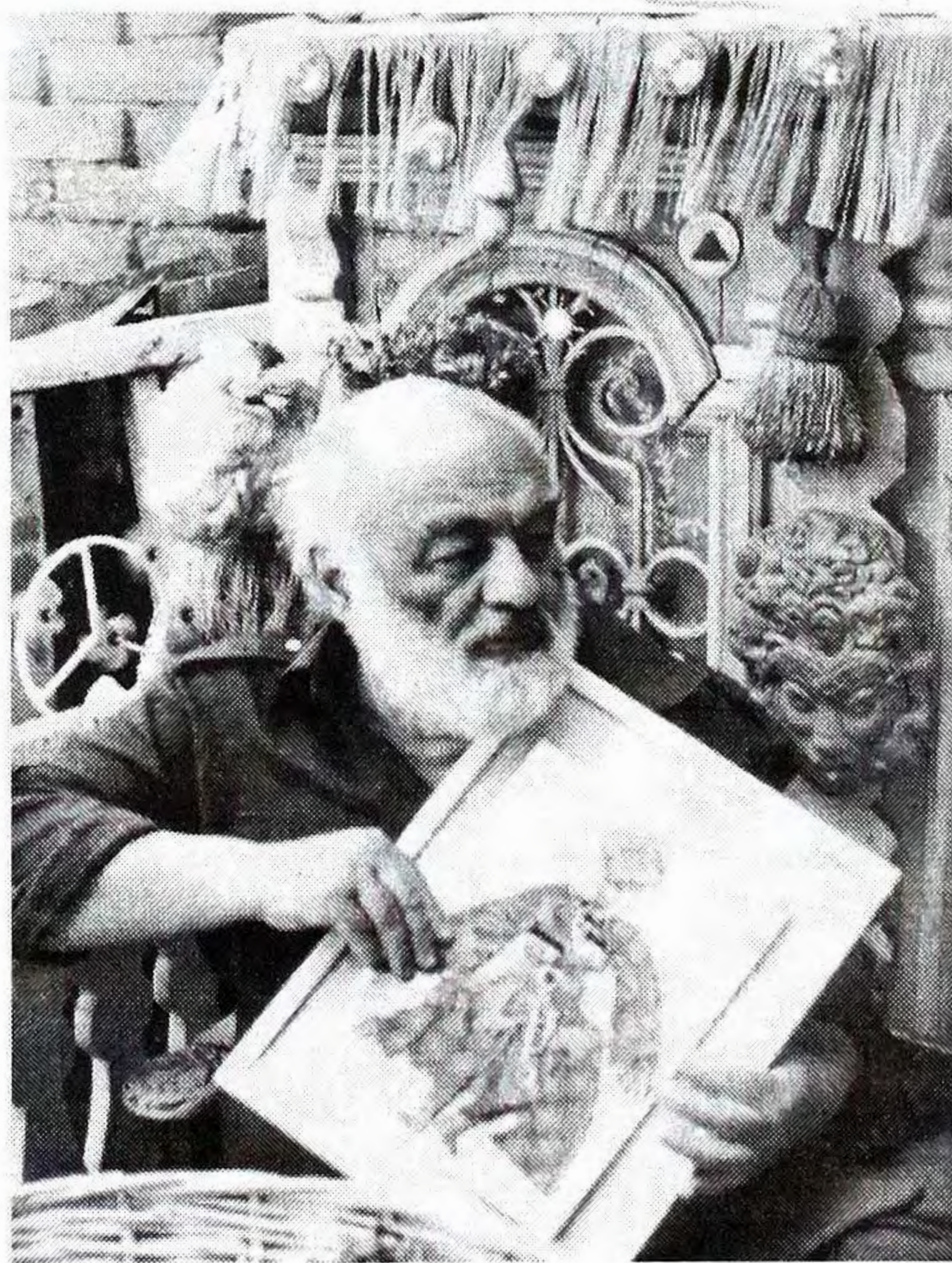
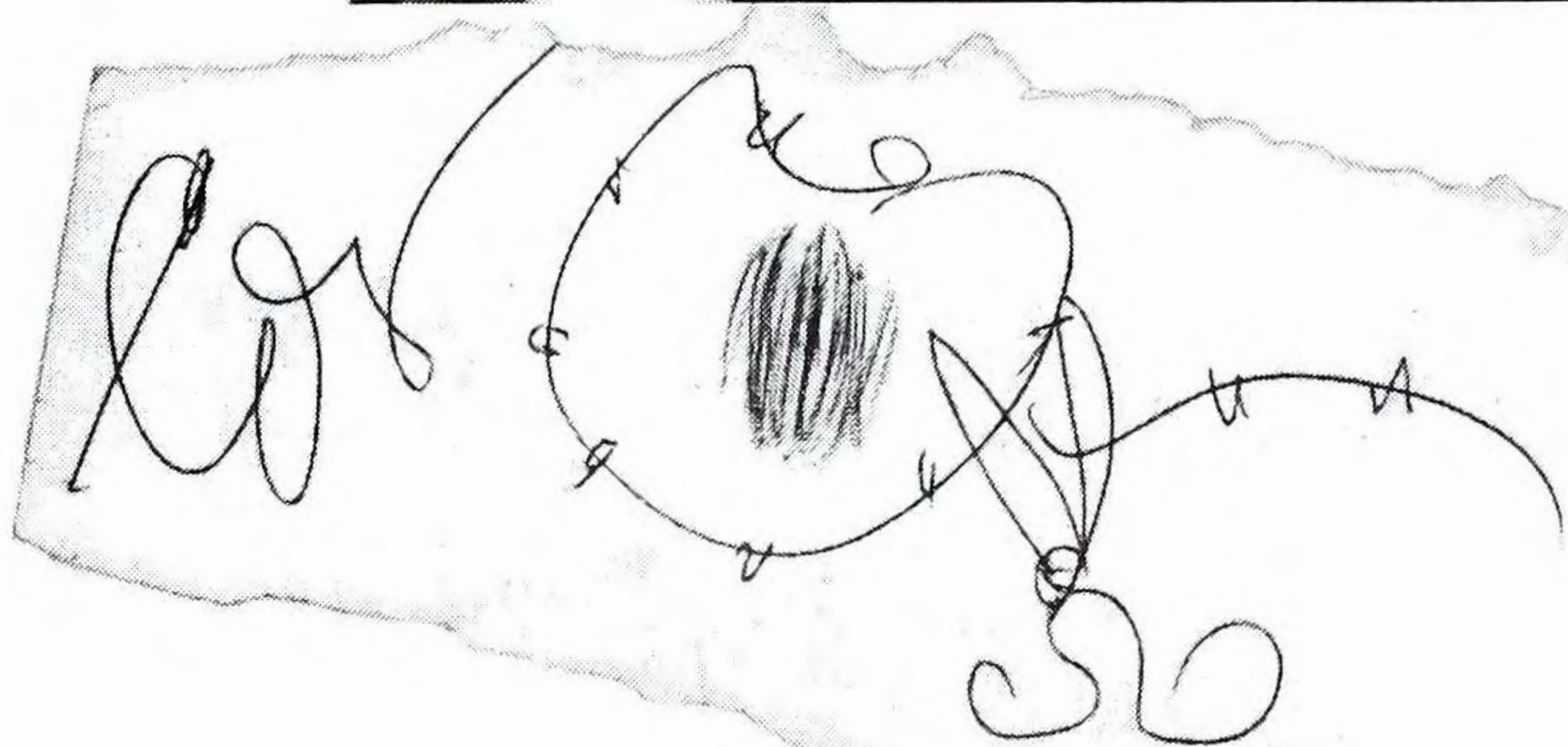
було щось неймовірне й фантастичне. На той час це був прорив у якийсь невідомий вимір нашого майбуття, яке несла ця красива і смілива людина.

Я вже поставив крапку, але не можу не сказати про фото, які опубліковані в цьому номері.

1987 року я зустрівся з Тарасом Денисенком на Всесоюзному кінофестивалі в Грузії, в Тбілісі. Ми з ним купили букет запашних рожевих троянд, які любив Сергій Йосипович, і пішли на вулицю Коте Месхі. Не встигли ще підійти до будинку, як він вже спускався дерев'яними, скрипучими сходами нам назустріч. На обличчі сяяла радісна усмішка. Він обійняв і розцілував Тараса, а потім простягнув мені руку. Стиснув її, і вона тут же віддала своє тепло, як свіжеспечений хліб, пухкий і теплий. «Привіт, Михалков*, — пожартував він і через хвилину продовжив. — Володи-

Сергій
Параджанов.
Тбілісі. 1987.
Фото
В.Гончарова.

мир, а як по-батькові?» «Максимович», — відповів я. «Пішли, Михалков», — і ми з Тарасом почали підніматися вгору на знаменитий балкон Параджанова. Його руки і фантазія художника зампліфікувала предмети і розташувала їх таким чином, що, дивлячись на все це, можна було збожеволіти. Було таке враження, наче без будь-яких запитань він взяв і вписав тебе в ці фантастичні декорації й колажі і ти вже був їх невід'ємною частиною і мав насолоджуватися, перебуваючи в його Параджанівській казці. Ось саме в цю мить я зробив декілька знімків.

Пізніше я його зустрів в Києві, в Будинку кіно, на прем'єрі його геніального фільму «Ашик-Керіб». «Здрастуй, Михалков. Як справи?» — промовив він. Того вечора я віддав йому фотографії. Вони йому сподобались. А він подарував на пам'ять свій автограф.

Думаю, дуже добре, що ці фото побачить багато людей. Чим більше буде фотопублікацій про Сергія Йосиповича, тим частіше ми будемо з ним зустрічатися й пам'ятати його.

Світла йому пам'ять.

18 травня 1998.

*Параджанов так називав Гончарова через схожість того на Сергія Михалкова (прим. редакції).